

VOLITVE SO PRED NAMI

Konec leta bodo v Sloveniji nove volitve predsednika države. Dosedaj je skoraj bilo videti, da imamo dosmrtnega predsednika v osebi Milana Kučana, ki je bil nekoč deset let komunistični diktator v Sloveniji, nato pa deset let predsednik. In sedaj, ko se poslavlja, ki si zna pridobiti še kot upokojenec vrsto plačanib sodelavcev, da bodo še naprej vodili zakulisno politiko v prid starim silam in metali polena pod noge opoziciji. Stari režim je dobro izbral svojo podaljšano roko v demokraciji.

Danes je že znano, kdo bodo glavni kandidati. Prvi po važnosti je sedanji predsednik vlade, Janez Drnovšek. Tudi on je bil pred destetletjem skrbno izbran, podobno kot Kučan, in je zelo verjetno, da je v načrtu njegova zmaga.

Drugi je bivši guverner osrednje banke dr. Franc Arbar. Včasih je izgledalo, da pripada pomladnikom, a je bil vedno zelo rezerviran, sedaj pa se čedalje bolj kaže, da je nagnjen bolj na Kučanovo plat. Lahko pa je tudi samo trnek za desnico, da bi z njim škodili Brezigarjevi.

Barbara Brezigar je kandidatka pomladnih strank, (razen SLS, ki trobi v levi rog). Lahko dobi precej več glasov, kot pravijo levičarji.

Drugi kandidati, ki jih je kar nekaj, med njimi Jelinčič Plemeniti, pa ne bodo dobili skoro nič. So samo zato, da delajo gnečo in dajejo vtis demokracije.

TD

Maša za domovino

Ob dnevu državnosti je v ljubljanski stolnici potekala maša za domovino, ki jo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode. Na slovesnosti sta sodelovala še orkester Slovenske vojske in stolni Komorni zbor Anton Foerster.

Nadškof Rode je v uvodu maše izrazil prošnjo, da „bi bila naša država vselej zvesta temeljnim krščanskim in evropskim vrednotam“. Opozoril je na pomembnost pokončne države v odnosu z državo in povedal, da potrebuje sodobna družba, če hoče biti po meri človeka, poleg menedžerjev, tehnikov in politikov tudi duhovne voditelje in moralne vrednote. Država nujno potrebuje vmesna telesa med posamezniki in državnimi strukturami, kót

so družina, cerkev in religija. „Hudo narobe je, če država ta vmesni prostor oži, nenazadnje tudi v šoli,“ je menil Rode. „Naša država potrebuje etične vrednote; brez njih smo obsojeni na moralni propad in barbarstvo,“ je v pridigi med drugim poudaril Rode.

„Negativna afirmacija verske svobode, kot se to dogaja pri nas, ne zadostuje, saj družba živi od vrednot, je še dodal nadškof in nadaljeval, da postane družba brez moralnih vrednot izpostavljena nestabilnosti.

Rode je izrazil prepričanje, da državi zavoljo sekularizacije vse bolj primanjkuje takih vrednot ter da „brez Boga in moralnih vrednot, ki temeljijo na veri, ne bomo zgradili nič trajnega“.

Nov škof slovenskega porekla

Župnik sv. Štefana v Chicagu Roger J. Foys, katerega stari starši prihajajo iz Črenšovcev v Prekmurju, je bil 31. maja imenovan za škofa v mestu Covington v državi Kentucky.

Rodil se je leta 1945 Martinu Foysu in Tereziji roj. Haklin v slovenski župniji sv. Štefana. V Steubenvillu je bil leta 1973 posvečen v duhovnika. 29 let služboval kot župnik na župnijah sv. Jožefa in sv. Frančiška, obenem pa deloval v škofijski kuriji. Od leta 1982 je opravljal službo generalnega vikarja in bil „desna roka“ ordinariju. Frančiškanska univerza v Steubenvillu ga je odlikovala s častnim doktoratom, za prelata in apotolskega protonotarja pa ga je imenoval papež Janez Pavel II. Sedaj bo prevzel škofijo Covington, ki sodi v metropolijo Louisville. Škofija ima 89.000 katoličanov v 53 župnijah, vseh prebivalcev na njenem ozemlju pa je 401.000.

Novi škof izhaja iz družine s slovenskim poreklom. Krščen je bil v slovenski župniji sv. Štefana v Chicagu. Stari oče Martin Foys je doma iz Žižkov v Prekmurju. V Ameriko je prišel leta 1911. Tam se je spoznal s Katarino roj. Lebar, ki je prišla iz Gornje Bistrice v župniji Črenšovci. Poročila sta se leta 1914. Njun sin Martin, oče novega škofa, je bil rojen leta 1915 in je umrl l. 1996.

Novi volilni imeniki

Dne 29. junija je začel veljati novi zakon o evidenci volilne pravice, ki spreminja položaj državljanov Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v tujini. Z njim je bila v soglasju z odločbo ustavnega sodišča odpravljena kršitev načela enakosti pred zakonom, saj so se morali izseljenci za vsake volitve znova priglajati za vpis v posebni volilni imenik.

Po novem zakonu bodo tudi volivci v izseljenstvu vpisani v stalni volilni imenik na volilnih enotah, okrajih oziroma voliščih v Sloveniji. Ministrstvo za zunanje zadeve jih bo tako neposredno obveščalo o razpisu volitev predsednika republike in poslancev v državni zbor ter o datumu

in načinah glasovanja, ne da bi se jim bilo treba za to posebej priglajati, kot je bilo doslej.

Evidenca volilne pravice bo vzpostavljena na podlagi vpisa državljanov RS v posebne volilne imenike za volitve predsednika republike leta 1997 in volitve v državni zbor leta 2000. Ker je bilo posebno ob zadnjih volitvah precej nepravilnosti zlasti pri poštnih naslovih, bo treba, da volivci zahtevajo popravke najpozneje po prejemu razpisa volitev ali po razgrnitvi volilnega imenika na slovenskem veleposlaništvu.

Pri prijavljanju v volilni imenik in popravke v njem se bo treba ravnati po navodilih zunanjega ministrstva in veleposlaništva.

Bonutti se poslavlja

Vatikan pričakuje čimprejšnjo ratifikacijo (in ustavnopravno presojo) vatikanskega sporazuma, je v pogovoru povedal Karl Bonutti, slovenski veleposlanik pri Svetem sedežu, ki bo te dni po štirih letih sklenil mandat in se vrnil v Slovenijo.

Bonutti, ki je izrazil upanje, da je s svojim diplomatskim delom pri Svetem sedežu gradil most med državo in Cerkvijo, je dejal, da je v Vatikanu Slovenija razumljena kot zrela država, ki vidi svojo prihodnost v Evropski zvezi. Končno, je dejal, je bilo poleg Italijanov samo še Slovencu dovoljeno umetniško delovati v vatikanskih palačah in kapelah. Pri tem je mislil na patra Marka Ivana Rupnika, ki je konec 90. let v mozaik oblekel papežovo zasebno kapelo Odršenikove matere v apostolski palači.

Ustanovitev novih škofij v Sloveniji je po Bonuttijem mnenju nujna, ker na manjših območjih škofje lažje in polneje opravljajo vlogo duhovnih očetov. Ob tem je dodal, da vatikansko Državno tajništvo njihovo ustanovitev podpira in da je zdaj pobuda na strani Slovenske škofovske konference.

Bonutti je bil pred imenovanjem za veleposlanika na Svetem sedežu slovenski častni konzul v Clevelandu, po končanem mandatu pa se bo vrnil v Slovenijo.

Na položaju ga bo nasledil sedanji rektor mariborske univerze Ludvik Toplak. Proti njegovi določitvi pa zelo ostro nastopa prof. teološke fakultete v Ljubljani dr. Ivan Štuhec.

Slovinci zadržani do EZ

Najnovejša mednarodna raziskava EZ Index, ki jo je med dvanaestimi kandidatkami za članstvo v EZ in Hrvaško opravilo podjetje Gral-iteo, je pokazala, da so Slovenci med najbolj zadržanimi do Evropske zveze. Pri repu lestvice so tako po zaupanju v EZ, pripravljenosti za vključitev v EZ in ekonomskih pričakovanjih od EZ.

Zaupanje kandidatki v EZ se je ohranilo, prebivalci pa so bili nekoliko bolj optimistični glede ekonomskih pričakovanj po vstopu v EZ. Na referendumu o vključitvi v EZ bi v vseh državah, razen v Estoniji, glasovali „za“, Slovenija pa je v družbi kandidatki, kjer je bil rezultat najbolj tesen.

Novo državno letalo bo stalo manj

Novo državno letalo bo falcon 2000 EX, ki stane 28 milijonov ameriških dolarjev, dobavljeno pa bo 23. decembra 2003.

„S proizvajalcem Dassault Falcon Jet smo uspeli doseči dogovor o spremem-

S fašističnim zakonom nad Slovence

Italijanski orožniki so državnemu tožilstvu prijavili lastnika pekarnice in knjigarne v Nabrežini pri Trstu zaradi dvojezičnega, slovensko-italijanskega napisa nad vhodom v trgovino.

Orožniki so se sklicevali na italijanski kraljevski odlok št. 635 iz leta 1940, ki naj bi ga lastnika pekarnice in knjigarne kršila, ker sta tako slovenski kot italijanski napis enake velikosti, poleg tega pa je slovenski napis na levi strani, se pravi pred italijanskim. Slovenska generalna konzulka Jadranka Šturm Kocjan je na srečanju z županom občine Devin-Nabrežina Giorgiom Retom izrazila zaskrbljenost nad prijavo; slednji je obljubil, da bo posredoval v skladu s svojimi pristojnostmi.

Zaradi prijave je v soboto potekala protestna manifestacija pred vojašnico italijanskih orožnikov v Nabrežini pri Trstu. Pred udeleženci protesta sta spregovorila Primož Šturman in Tomaž Špacapan. Opozorila sta, da so se orožniki v svoji prijavi sklicevali na odlok iz fašističnega obdobja, in dodala, da sedanja italijanska ustava vsem jezikom priznava enakost pred zakonom.

Po mnenju Šturmana in Špacapana je čudno, da so orožniki potegnili na dan stari fašistični odlok ravno v času po nedavnih občinskih volitvah v Nabrežini, na katerih je zmagala desna sredina (neofašizem). Govornikoma se tudi zdi čudno, da so prijavo vložili proti slovenskima trgovcema, medtem ko v tržaškem mestnem središču mrgoli napisov v tujih jezikih. Udeleženci protesta so pred vojašnico tudi razvili zastavi Slovenije in Evropske zveze (kar ni običajno na shodih slovenske manjšine v Italiji).

Andrej Capuder prejel odlikovanje

Francoski veleposlanik v Sloveniji Olivier de la Baume je rednemu profesorju francoske književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani Andreju Capudru 13. junija podelil visoko francosko odlikovanje red viteza Legije časti, in sicer za njegove zasluge na področju frankofonije. Capuder

bi pogodbe, in sicer o zamenjavi falcon 900 EX za manjše in za 20 odstotkov oz. sedem milijonov ameriških dolarjev cenejše letalo,“ je na častnikarski konferenci po seji vlade pojasnil vodja delovne skupine za nakup državnega letala Matjaž Nahtigal.

Po prvotni pogodbi bi morali 30. junija nakazati DFJ 14 milijonov dolarjev na že vplačanih nekaj čez 18 milijonov dolarjev. Na ta način prihranjena sredstva na programih TRP bodo namenjena nabavi večnamenskega helikopterja za nadzor državne meje ter za zaščito in reševanje.

Po STA

je prvi Slovenec v času samostojne Slovenije, ki je prejel to visoko odličje francoske države.

Andrej Capuder je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomiral iz francoskega in italijanskega jezika s književnostma, doktoriral pa je leta 1980 s tezo iz francoskega nadrealizma Andre Breton med možnostjo in nujno. Leta 1981 za docenta, leta 1994 za rednega profesora za francosko književnost.

Med letoma 1990 in 1993 je bil poslanec in ministar za kulturo, od leta 1993 do 1997 pa veleposlanik v Franciji. Na delovno mesto na Filozofski fakulteti se je vrnil leta 1997. Capuder prevaja dela italijanske, francoske in portugalske književnosti (Dante, Petrarca, Baudelaire, Teilhard de Chardin, Camoes) in piše romane, poezijo, eseje in politične spise.

Obiskal nas je že trikrat, zadnjikrat je kot veleposlanik predaval na Knjižnem sejmu v Buenos Airesu.

GLEJ...

NEGOTOVOST IN UPANJE .. 2
MTO - ZA PRVENSTVO 3
BOLEZEN ROOSEVELTA 4

DOMOBRANSKA PROSLAVA V MENDOZI 3
KAM GREŠ SLOVENSKA SKUPNOST? 4

NEGOTOVOST IN UPANJE

Junjsko razmišljanje II

MARKO KREMŽAR

Pred desetimi leti je bila republika Slovenija že mednarodno priznana država, njena zunanja varnost je bila zagotovljena in Slovenci smo polni veselih upov gledali v prihodnost. Tudi Argentina je v tistem času pričevala dobo novega gospodarskega vzpona, ki je obetal dokončno usmerjenost k. red in blaginji. Današnje, ne ravno rožnate razmere v deželi na tej strani oceana, in nekatere težko razumljive države na oni, pa nas opozarjajo, da ni na svetu nič dokončno in da se je treba za vsako dobro trudit in za vrednote tudi kaj žrtvovati.

Ob slovesnostih, ki so povezane s praznikom slovenske državnosti, v juniju, mesecu spomina na pomorjane domobranci in na vse žrtve komunističnega režima v domovini, je naravno, da se kljub tukajšnji krizi ozremo na prehodno pot slovenske države.

S podobno zavzetostjo, ki nas je navdajala, ko smo se nekoč vsak na svoj način trudili, da bi naša država mogla zaživeti kot enakovredna članica v družbi suverenih narodov, spremljamo dan za dnem dogajanja v Sloveniji. Ob tem pogledu se vzbujajo zadnje čase marsikomu poleg naravnega upanja tudi zaskrbljenost.

Marsikaj lepega in dobrega je bilo doseženo v desetletju slovenske državnosti. Veča se samozavest, navajamo se na to, da vihra slovenska zastava po vsem svetu, enaka med enakimi. Polagoma se tkeje nove vezi med rojaki, ki jih je totalitarna prisila ločila skozi pol stoletja. Pa nas vendarle skrbi, kakšen bo nadaljnji razvoj naše mlade države. Prav zato, ker jo čutimo kot svojo, se ob nekaterih odločitvah in opustitvah njenih oblastnikov sprašujemo, kam vodijo. Morda je bolj zaskrbljujoče kot razni sklepi vladnih strank, da nezadovoljnost nad njimi ne sproži v domovini močnejše reakcije kot kakega osamljenega protestnega pisma bralca ali kritičnega članka v tej ali oni reviji.

Rojaki, ki živimo v zdomstvu, se sprašujemo, na primer, kaj bo z državo, ki se zdi, da nima zgodovinskega spomina, ali še huje, z državo, kjer je spomin na čas vojne in revolucije in celo na dobo slovenskega osamosvajanja predmet manipulacije po vzorcu komunističnih režimov zadnjega stoletja? Kaj bo z državo, ki govori o popravni krivici, pa odlaga v nedogled poravnava velikih tvarnih in moralnih krivic, ki sta jih povzročili revolucija in pol stoletna partijska tiranija? Kaj bo z državo, kjer učijo v šolah še vedno laži, ki jih je vnesla v šolske knjige stara, totalitarna oblast, kjer še vedno slavijo NOB pa molčijo o strahotnih zločinih komunistične revolucije, ki je sprožila med slovenskim ljudstvom samoobrambo? Iz argentinske zgodovine vemo in po njeni sedanjosti lahko opazimo, da na videz še tako mile laži in izmišljotine ter prikrivane krivice preteklosti končno povzročajo in večajo v družbi vedno nove konflikte.

Skrbi nas tudi, kaj bo z državo, kjer prihajajo finančni zavodi pod nadzor tujih kapitalov? Sprašujemo se, zakaj prodaja koprskorke prav Italijanom in Krekove Avstrijcem? Ali ni namen manjših bank, da podpirajo male, domače podjetnike in kmete? V tukajšnji državi lahko opazujemo vsak dan škodljive posledice odtujitve finančnega sistema in to, čeprav je ne obdajajo narodno še vedno nestrpnost sosedje, kot npr. Slovenijo.

Kaj bo z mlado in v marsičem še neizkušeno državo, ki že leta kopiči zunanji dolg, da s tujimi posojili prikriješ nesposobnost ali neodgovornost

svojih vlad? Kaj bo, ko bo državno premoženje razprodano? V Argentini vidimo iz neposredne bližine in občutimo na lastni koži uničujoče posledice takega gospodarstva.

Kaj bo z državo, ki se hvali s svojo demokracijo, pa v njej ni najti skupine, ki bi bila zmožna izdajati en sam opozicijski dnevnik? Tudi v Argentini, kjer sicer ne manjka časopisov vseh mogočih smeri, so pred leti katoličani izgubili svoj edini dnevnik. Posledice so z leti vedno bolj vidne. Nastalo praznino so izpolnile veri nenaklonjene sile.

Zaskrbljeno se sprašujemo, kaj bo z državo, kjer deset let po tem, ko so se otreli ateističnega totalitarizma, oblastniki še vedno ne dovolijo v šolah verouka. V deželi, kjer živimo, je tudi nekoč država odstranila iz šol verski pouk. Zdaj tožijo nad nizko javno moralno in nad korupcijo, pa pri tem ne pomislijo, da so z odpravo verouka etiki izpodbili temelje.

Kaj bo z državo, ki ima demokracijo ustavo, a ji že celo desetletje predseduje nekdanji voditelj totalitarne stranke, pa se večini prebivalcev to zdi kar primerno in prav? Celozdaj ob odhodu vzbujajo njegova upokojeva več pozornosti, kot izvolitev naslednika ali naslednice. V Argentini vemo, kam lahko zavede slepo zaupanje tudi izvoljenim voditeljem, kadar ti obvladajo varnostne službe pa sredstva obveščanja in oblikovanja javnega mnenja.

Kaj bo z državo, ki se pripravlja na vstop v Evropsko zvezo, pa ni sposobna posredovati državljanom prepričljivih razlogov ne za in ne proti temu koraku? Tudi v tem pogledu nam je lahko v svarilo dogmatična površnost argentinskih politikov ob vstopanju v Mercosur.

Kaj bo z državo, ki po pol stoletja še vedno diskriminira žrtve revolucije in skuša z zakonom o vojnih grobiščih s pomočjo večine izvoljenih poslancev potrditi krivice, ki jih je delala svojim rajnim nasprotnikom ves čas stara oblast pod vodstvom KPS? Kaj bo z državo, ki jo prekrivajo znana in še neznan množična grobišča, pa v njeni pravni strukturi ni nikogar, ki bi imel voljo raziskati, kdo je odgovoren za ta slovenski genocid, in potem soditi?

Ta in podobna vprašanja si z vso zaskrbljenostjo zastavljamo rojaki, ki živimo v državi, kjer je neodgovornost politikov za svoja dejanja in opu-

stitev prej pravilo kot izjema. Vemo, da v državi, v kateri ni nihče odgovoren, postanejo odgovorni za nesposobnosti in nepoštenosti voditeljev slej ali prej vsi prebivalci. Za njihove prekrške morajo končno plačevati ceno vsi državljani, ker jih niso prej sami poklicali na odgovor. Ni dovolj, da opozicija, naj bo še tako šibka in nemočna, glasuje proti določenim zakonskim osnutkom parlamentarne večine. Njena dolžnost je opozarjati državljane glasno in vztrajno ter jih pravočasno svariti pred dolgoročni posledicami zgrešenih državnih odločitev in opustitev.

Ni prepozno, da se stvari popravi in uredi. Čeprav vemo, da postane lahko brezbriznost usodna, smemo z zaupanjem gledati v slovensko prihodnost. Slovenija ima prednost, da živi sredi urejenega sveta, ki mu ni vseeno, kako gospodarijo posamezne države in kaj se v njih godi. Res je konec koncev za urejenost in pravičnost odnosov pa tudi za splošno blaginjo prebivalstva odgovorna v prvi vrsti vsaka družba sama. A ker vemo, da je od moralne sile in modrosti prebivalstva odvisno, kdaj in kako se država odloči popraviti, kar je bilo zgrešeno, ne smemo biti črnogledi. Po letih omahovanja bo slovenska država prej ali slej utrdila svoje mesto na temelju moralnih vrednot in znala od tam usmeriti svojo kulturno, gospodarsko in politično rast.

V moralni sili slovenskega občestva je seme upanja, ki ga ne smemo izgubiti, tudi kadar se zdi, da zanj ni razloga. Pri tem ne spreglejmo, da sega naše občestvo ne le preko zemljepisnih in političnih meja, marveč da presega tudi meje časa. Generacije slovenskih rodoljubov spremljajo iz večnosti naša pota in napore. Med njimi je ob blaženem Slomšku vrsta še ne priznanih pa tudi neznanih svetnikov in mučencev. Vsi, ki so imeli radi svoj rod, mu stojijo ob strani, ker je prav ljubezen tista nevidna vez, ki je smrt ne more pretrgati. Če sami s svojo brezbriznostjo ne prekinemo vezi s tem nevidnim delom slovenskega občestva, ni razlogov za malodušnost.

Še en razlog je za trezno zaupanje. Prav kakor kriza tudi tranzicija ne traja v nedogled. Tudi slovenska ne bo. Iz obeh pride narod lahko okrepljen in bolj osveščen. Predvsem pa moreta obe omenjeni preizkušnji prestrest družbo do take mere, da se otrese škodljivih bremen, ne nazadnje vodnikov, ki so bili slepi ali preveč zaverovani vase, da bi razbrali in razumeli znamenja časa.

Osebne izkaznice v Devinu

Deželno upravno sodišče Furlanije Julijske krajine je zavrnilo pritožbo stranke Slovenska skupnost (SSK) proti odloku italijanskega notranjega ministra, ki v štirih dvojezičnih občinah v tržaški pokrajini (Dolina, Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) uvaja možnost izdajanja tudi enojezičnih oz. le italijanskih osebnih izkaznic, medtem ko so bile tam doslej na razpolago le dvojezične, italijansko-slovenske izkaznice. SSK napoveduje pritožbo na višji organ.

Sodišče je v utemeljitvi razsodbe privzelo stališče italijanskega državnega pravobranilstva, ki je menilo, da stranka SSK ne more zastopati vse slovenske manjšine. Nadalje razsodba oporeka mnenju, da odlok zmanjšuje obstoječe pravice slovenske manjšine.

V razsodbi upravnega sodišča FJK ni nobene vsebinske utemeljitve odloka, niti niso omenjeni manjšinska zakonodaja, zaščitni zakon za slovensko manjšino ter Osimski in Londonski sporazum. Sodišče namreč odloka ni razveljavilo, vendar prav tako ni priz-

nalo njegove zakonitosti. Tako so zdaj župani izpostavljeni dodatnim prizivom in prijavam.

Dvojezične osebne izkaznice so v štirih omenjenih okoliških občinah tržaške pokrajine v rabi že od leta 1949 iz časa t.i. Svobodnega tržaškega ozemlja, ki so ga v coní A upravljale zavezniške (britanske in ameriške) vojaške oblasti. Po ponovnem prihodu italijanske oblasti v Trst leta 1954 so ostale v veljavi na podlagi Londonskega memoranduma.

NAGRADA PAHORJEVI NEKROPOLI

35 nemških literarnih kritikov je iz izbora najboljših romanov, ki so v minulem letu izšli v nemškem jeziku, izbrali prevod romana Nekropola tržaškega pisatelj Borisa Pahorja, prevedla pa ga je Mirella Urdih Merku. Izbiro (za nagrado, ki jo vsako leto podeljuje) je naročil radio Südwestrundfunk iz Baden Badena, na katerem ti kritiki skozi vse leto poročajo o knjižnih novosti.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Znova je nasilje tragično vdrla v argentinsko življenje. Ni prišlo nepričakovano, a na žalost je dejstvo tako, da odločilni krogi vedno zvonijo po toči. Povrh pa še napačno ocenjujejo vzroke in tudi posledice.

Ni ravnovesja. Dolge tedne je bila vlada brezbrizna do socialnega protesta. In vendar je Cerkev že nekajkrat opozorila, da je požar pred vrati. Sedaj pa, ko je znova zagorelo na cestah, išče krivce tam, kjer jih ni. Vzrok protesta je brezupno socialno stanje. Na grebenu protesta pa jahajo prevratni ekstremisti, ki vedno izkoristijo priliko.

Socialno ali politično? Takoimenovani „piquetes“ (skupina borbenih ljudi, v sedanjem oziru mišljeni predvsem civilisti) so se prvič pojavili pred leti na jugu države (Neuquen, Central Co) in nato še na severu (Salta) kot odmev na brezposelnost in težko socialno stanje. Odtlej so prišli v modo in postali običajen pojav socialnih protestov. Protestna skupina sistematično blokira ceste ali mostove. Mnogokrat pa ti protesti niso spontani, temveč so organizirani po krajevnih veljajah in lastno politično korist ali od vodstev ekstremnih levičarskih organizacij, ki ribarijo v kalnem in vodo napeljujejo na svoj mlin, katerega cilj je socialna revolucija.

Vlada ne pozna tega ozadja? Brez dvoma ga pozna, a je doslej gledala drugam. Lahko da je problem ni zanimal, da mu ni posvečala dovolj pozornosti ali pa da ji je v nekem oziru tako stanje koristilo. Dejstvo je, da se vprašanja ni lotila resno in pravočasno. Ko pa je sklenila, da vzpostavi nekaj red, je bilo zdravilo hujše od boleznih.

Kronika napovedanega izbruha. Bil je v sredo, 26. junija. Koordinacijsko vodstvo piketerov je napovedalo, da bo znova (kolikokrat že) blokiralo dostope v Buenos Aires. Vlada pa je opozorila, da ne bo dopustila, da bi ponovno izolirali mesto. Ko so protestniki blokirali most Pueyredon, je nastopila policija province Buenos Aires. Prišlo je do spopadov in kot posledica do dveh mrtvih, več ranjenih in veliko število aretiranih. Glede mrtvih je vlada objavila, da so žrtev medsebojnih spopadov med nasprotnimi skupinami piketerov.

Politična kriza. Smrti so se dogodile daleč od mesta in kraja prvih spopadov. Poznejša objava fotografiskih posnetkov časopisov in televizijskega filmanja je dokazala, da stvar ni tako jasna. Utemeljen sum je padel na policijo. Guverner Felipe Sola je ukazal arest vodje operativa, komisarja Franchottija, in nekaj poli-

cistov. Za tem je padlo celotno vodstvo policijske in provincijske policije in provincijski tajnik za varnost. Vlada je spremenila svoj govor in predsednik Duhalde je omenjal „grozno zasledovanje“, katerega žrtev naj bi bili protestniki, in vso krivdo vrgel na provincijsko policijo.

Nekaj dejstev. Škušajmo premisliti nekaj dejstev:

1) Jasno je, da ni bilo mogoče več vzdržati stanja blokade mesta. Vlada je torej upravičeno segla po sili, da zagotovi javni red.

2) Zelo verjetno so policijske formacije prekoracicile mejo nastopa. In predvsem, če je bil ukaz, naj uporabljajo le gumijaste naboje, ne bi smele uporabljati svinčenk. Iz preventivnega nastopa so prešli v napad in verjetno v nesmiseln in neupravičen uboj.

3) Ni dvoma, da je bil nastop protestnikov koordiniran in da so prišli z namenom spopada in nasilnih dejanj. Zdrobljene šipe v izložbah, razbiti avtomobili in uničena posest je jasen dokaz. Pozneje objavljena fotografija kaže, kako Dario Santillan, pozneje ubit in središče vse polemike, vihti ogromno palico v napadu na policijo.

Zalostne ugotovitve. Vlada se je s tem znašla v napačnem položaju. Večina javnega mnenja je bila za nastop varnostnih organov, ker je normalen državljan že sit teh nenehnih in zanj nesmiselnih blokad. Sedaj pa se je isto menje obrnilo proti vladi in proti policiji. To nas spominja (v manjši meri) na protigverilsko vojno, ko je javnost podpirala vojaško vlado, potem pa ji odvzela podporo zaradi nelegalnega in skrajnega postopanja varnostnih organov.

Nekaj vprašanj. Je bil nastop skrajnejšev na mostu le eden izmed izbruhov socialnega protesta ali je bila generalka za kake večje podvige? Je bil skrajni nastop policije osebna iniciativa, ali so tudi za tem politični interesi, ki jim koristi desestabilizacija vlade? Kdo resno misli, da bo levičar Juan Pablo Cafiero kot sekretar za varnost zagotovil mir in postavil v red provincijsko policijo (enkrat bo to policijo treba spraviti v red)? Čemu se posvečajo dragi varnostni organi (tajna policija), da niso predvideli nastopa nasilnejšev na eni in drugi strani in pravočasno preprečili dogodka, ki nikakor ne koristi ne demokraciji ne družbi?

Še kratko z drugih področij. Minister Lavagna je delno uspel pri Fondu. - Alfonsin je odstopil kot senator, da se posveti vprašanju radikalne stranke, ki je pred razpadom. - Brazilija je osvojila svetovno prvenstvo v nogometu.

SLOVENCI V ARGENTINI

MEDKRAJEVNI TURNIR V ODBOJKI

Sedaj za prvenstvo...

MENDOZA

Domobranska proslava

Mesec junij je čas spominjanja na našo največjo tragedijo: na bratomorno vojno in njen travmatični konec, slovenski holokavst.

V nedeljo, 9. junija pred sveto mašo je arh. Božidar Bajuk napovedal spored proslave, nakar smo na dvorišču ob petju obeh himen počastili zastavi. Štirje veterani domobranske vojske so položili šopek cvetic pred ploščo Društva Slovencev v Mendoz.

Med sv. daritvijo je prepeval naš mešani pevski zbor. Naš župnik Jože Horn se je v svoji homiliji posebno spomnil žrtve revolucije. Pripomnil je tudi, da v času, ko mi pričujemo mašo zadušnico, verjetno iz Kočevskega roga odhajajo zadnji svojci žrtev, ki tam počivajo. Proslava sta namreč sovpadali.

Po maši in kratkem odmoru se je razvil spored v dvorani. Priložnostne uvodne misli je podal prof. Vinko Rode. Izpostavil je dejstvo, da je letošnja proslava zamišljena predvsem za mladino, z namenom, da le ta polagoma prevzema odgovornost pričevanja. Zato je priporočil branje vseh tistih brošur, kjer redki rešenci iz brezen smrti pripovedujejo o Vetrinski tragediji. Predstavil je tudi besedilo Martina Sušnika „Notranja borba“, katerega so mladi naštudiral za to priložnost.

A predno se je odprl zastor, nam je oktet zapel venček tistih narodnih pesmi, ki se nanašajo na vojne čase: od Nebo žari do Atek je padel in po napevu Doberdoba, Kočevski Rog. Pesmi so nas globoko ganile in nas uvedle v pietetno razpoloženje spominjanja.

Sledil je osrednji del proslave: recitacije „Notranje borbe“, delo mladega avtorja „na čast domobranskim žrtvam med komunistično revolucijo na Slovenskem“. Predstavo sta zamislila Davorin Hirschegger in arh. Božidar Bajuk. Izvajali so jo solista Tine in Pavle Šmon ter zbor, kjer so sodelovali ostali oktetovci Tone in Jože Štirn, Nesti Bajda, Andrej Šmon in Vladi Triep ter tri dekleta: Magdalena Grntal, Nevenka Stopar in Erika Bajda. Recitacije je uvedel glasbeni zastor - enako kot potem presledke med prizori in ozadje (zelo posrečeno izbrani fragmenti Dvoržakove simfonije Novi svet). Tako je besedilo zadobilo globoko in pretresljivo izrazno moč. Marsikatero oko se je orosilo. Podajanje je bilo odlično, sporočilo jasno: nedolžna kri naših mučencev nas zavezuje k zvestobi našim vrednotam, narodnostnim, krščanskim, vsečloveškim.

Za konec smo vsi skupaj zapeli Oče, mati... Tudi scenografija je pripomogla k lepi proslavi in predvsem, seveda, številna udeležba.

Vir

MTO je prišel v odločilno fazo. Runda, ki se je preteklo nedeljo odigrala v San Martinu, je poverila vozovnico v finale dekletom iz San Justa in Slovenske vasi, ter fantom iz San Martina in San Justa. Prihodnjega 9. julija bo MTO določil prvake in ekipe, ki bodo zasedle ostala mesta. Poleg tega bo uradno predstavljena naša maskota.

Na splošno vsak turnir pridobiva na zanimivosti ali postaja važnejši, ko se bliža koncu. Vseh sedem dosedanjih rund MTOja, ki smo jih odigrali od začetka aprila, je kazalo, katere ekipe imajo možnosti za končno inštančo, in katere naj bi še nekaj časa čakale, da bi lahko zagnale krik zmagovalca. Kljub temu pa sta nam zadnji dve rundi pripravili nekaj presenečenj. Ne med dekletih, kjer je izid odgovarjal logiki, temveč med fantih, kjer smo doživeli hude spopade in so se tri igre morale odločiti v tie-break.

V tem drugem MTO bodo tri nove ekipe lahko dosegle prvenstvo. Sanhuška dekleta se bodo mogle proslaviti bi-šampionke, vendar bodo lanuška dekleta po zelo dobrem prvenstvu skušale prevzeti to mesto. Pri fantih pa se bo San Justo skušal maščevati nad porazom lanskega leta, San Martin pa je presenetil s svojim vstopom v finale in lahko presenetil tudi s prvenstvom.

S prijetnim številom gledalcev nam je sončen a mrzel dan pustil kar nekaj zanimivih stvari.

SDO: SANHUŠKA NAVADA,
ZDAJ PRIČAKUJEJO LANUS

Položaj med dekletih se je odločil zgodaj in hitro. Ker sta izostala Carapachay in Ramos Mejia, sta San Martin in Pristava avtomatično stopili v semifinale. V prihodnji rundi bosta tako Carapa kot Ramos igrala za peto in šesto mesto turnirja. Najbolj važno na turnirju je, da se predstavimo in

igramo, nekaj, kar se na žalost ni zgodilo v zadnjih dveh rundah. Upajmo, da bosta ekipi igrali in da se položaj ne bo odločil brez tekmovanja.

Semifinali med dekletih niso prinesli presenečenj. V prvi igri je San Justo dokazal, zakaj ima prosto pot do ponovnega prvenstva, in je prišel v finale, kar je že navada v zadnjih dveh letih. Dekleta Našega doma so premagale Pristavo 25:17 in 25:16. Zanimivo je, da so prišle do finala, ne da bi izgubile en sam set. Pristava bo igrala proti San Martinu za tretje in četrto mesto.

Prav lokalna dekleta niso imela moči, da bi se zoperstavile proti drugi izmed najbolj rednih ekip na turnirju: Slovenska vas. Dekleta iz južnega predela so kategorično zmagala 25:10 in 25:9 in tako osvojila vstop v finale. Lanus je izgubil eno samo tekmo na tem turnirju, ravno proti San Justu. Sedaj imajo možnost revanše s to razliko, da če zmagajo, postanejo prvakinja.

SFZ: SVETNIKI VSI, PRIHAJAJO...

Nepričakovano bo final postavil nasproti oba "svetnika": San Martin in San Justo. Domača ekipa je trpeče zmagala Ramos v tie-breaku v tekmi, ki ni bila priporočljiva za srčne bolnike. Prvi set je zmagal San Martin 25:16, vendar Ramos ni upadel in je zmagal drugega 25:20. Tie break je bil pretresljiv. San Martin je izgubljal 14:12 a obrnil rezultat in zmagal 17:15. Gotovo niso pričakovali tolikega trpljenja, a Ramos je dokazal, zakaj je prišel do te inštanče. V prvi tekmi je Ramos premagal Carapachay 25:18 in 25:11. Tako je dosegel vstop v semifinale. Poraz s San Martinom jim je pustil grenak priokus, ker so bili blizu zmage, sedaj

pa bodo morali igrati za tretje mesto.

V drugem ključu smo imeli tudi napeto tekmo. San Justo je v prvi igri v tie-break premagal Lanus 2:1 (25:11; 18:25 in 15:12). Potem je še obnovil stare, nepozabne tekme in premagal Pristavo tudi 2:1 in dosegel final v eni najboljših tekem vsega turnirja.

Pristava ni izgubila nobene igre doslej in je pustila na poti le tri izgubljene sete. Potem, ko je zmagala 25:14 prvi set, fantje iz Castelarja niso mogli ohraniti nivoja igre in so izgubili drugi set 25:20. Zadnji je bil izreden: do 10 točk sta bili ekipi enaki, potem pa se je San Justo oddaljil in zmagal 15:13 ter vstopil v final, ki ga bo igral pred svojo publiko.

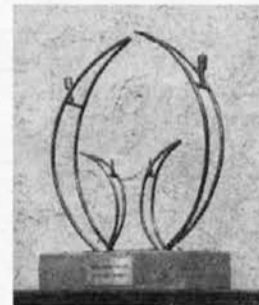
Prihodnje tekme bodo 9. julija v Našem domu v San Justo. Medtem ko bo Argentina proslavljala 186 let državnosti, se bodo ekipe borile za prvenstvo tega drugega MTO. Turnir, ki prihaja do odločilnih tekem z lepo udeležbo občinstva in z igro, ki je postopoma a nenehno boljša.

Poleg odbojke pa bomo predstavili tudi maskoto turnirja, ki je bila izbrana med številnimi risbami, ki so jih predstavili učenci naših šol. Brez njih ne bi imeli maskote, njim se moramo zahvaliti zanjo.

Chau, San Martin, hola San Justo. Tja gremo iskat prvaka...

Luka Skale

Kdo bo
dobil
pokal?

TEKME FINALNE RUNDE BODO SLEDEČE:

SDO 5. in 6. mesto: Ramos Mejía - Carapachay
SDO 3. in 4. mesto: San Martín - Pristava
SDO Prvak: San Justo - Slovenska vas
SFZ 5. in 6. mesto: Carapachay - Slovenska vas
SFZ 3. in 4. mesto: Ramos Mejía - Pristava
SFZ Prvak: San Martín - San Justo

Pismo angleškemu veleposlaniku

Nova slovenska zaveza je pisala angleškemu veleposlaniku v Sloveniji pismo, ki nam ga je tudi poslala v objavo:

VELEPOSLANIŠTVU ZDRUŽENEGA KRALJESTVA

Ekscelenca!

Gotovo Vam niso neznan nedavni dogodki na Nizozemskem, ki so dosegli vrh 16. aprila z odstopom celotnega kabineta premierja Vima Koka. Razlog za odstop je bilo poročilo Nizozemskega instituta za vojno dokumentacijo o vlogi, ki so jo v zvezi s srebreniško tragedijo odigrali nizozemski mirovni vojaški kontingent v Bosni, vodstvo nizozemske vojske, obrambno ministrstvo in celotna takratna vlada. Poročilo je to vlogo pokazalo v taki luči, da je prikrilo nelagodje, ki je obstajalo v nizozemski javnosti vse od srebreniških dogodkov poleti 1995, preraslo v spoznanje, ki mu niso bile več dovolj besede, ampak je zahtevalo dejanja.

Nizozemski bataljon plavih čelad, ki je od marca 1994 do srede 1995 jamčil varnost območja Srebrenice, je dne 13. julija 1995 pod pritiskom prodorajočih sil generala Mladiča kraj skoraj brez boja zapustil, tamkajšnje muslimane pa prepustil njihovi usodi. Ta usoda pa je bila genocid: ženske so bosansko-srbski vojniki iz kraja pregnali, moške - može, starce in otroke - pa po bližnjih poljih pokončali. Pokol je zajel 7.000 do 8.000 ljudi. Poročilo ni govorilo samo o vprašljivem umiku neke vojaške enote, ampak tudi o odločitvi vrhovnega vojaškega vodstva, da dejanski

potek dogodkov in negativno podobo vojske prikrile pred obrambnim ministrstvom in celotno vlado.

Bolj pomemben kot poročilo samo pa je način, kako je na dejstva, v njem navedena, reagirala nizozemska javnost, posebej pa posredno in neposredno vpleteni ljudje, od vojske do politike. Odzvali so se tako, da smo impresionirani od njihove visoke moralne zavesti, zlasti v času, ko se ljudje, osumljeni velikih preteklih nepravilnosti, ali ničesar ne spominjajo ali valijo krivdo drug na drugega ali pa, če se jim kaj dokaže, ne kažejo obžalovanja ne sramu. Kok, ki je sodeloval v vladi, ki se je leta 1993 odločila, da sodeluje v mirovni misiji v Bosni, in je bil za časa padca Srebrenice že njen predsednik, je v parlamentu izjavil, da nizozemska vlada sicer ni neposredno kriva za genocid v Srebrenici, mora pa vzeti nase polno odgovornost za situacijo, v kateri se je genocid mogel zgoditi. Ta odgovornost je tako velika, da se lahko dostojno izrazi samo z odstopom celotnega kabineta.

K temu sklepu sta bistveno prispevala dva člana vlade. Prvi je bil okoljski minister, socialdemokrat Jan Pronk, ki je izjavil, da mora sprejeti odgovornost za moralno stanje, izkazano v poročilu, in je sam in že vnaprej napovedal odstop. Drugi pa je bil obrambni minister Frank de Grave, ki je tudi napovedal odstop in ga utemeljil iz dejstva pravne države: da vojaško vodstvo njegovemu predhodniku Voorhoevenu ni prikazalo prave narave dogodkov okoli Srebrenice in po njej, zadeva tudi njega, saj je resor, v katerem se je to dogajalo, prevzel in je tako na nek način tudi njegova stvar.

Kako daleč je tu segel občutek za čast

in odgovornost, kaže tudi odstop šefa generalštaba nizozemske vojske Ad van Baala, ki je bil za časa Srebrenice samo drugi najvišji častnik v vojski, a je sedaj menil - tako je menila tudi javnost - da ne more biti več odgovoren za vojsko.

Ekscelenca! Čudili bi se, če sedaj že ne bi vedeli, zakaj Vam pišemo. Niti malo namreč ne dvomimo, da Vam je znano ime kraja Vetrinj na sedanjem avstrijskem Koroškem. Kaj je namreč bolj naravno kot to, da se vsak nov veleposlanik Velike Britanije v državi Slovenija da temeljito poučiti o pomenu kraja Vetrinj in njegovem mestu v novejši slovenski zgodovini. Od 26. do 31. maja 1945 so se tam dogajale stvari, ki so nenavadno podobne - podobne včasih do podrobnosti - stvarim, ki so se skoraj natanko pol stoletja pozneje dogajale v Srebrenici. Le ljudje in njihova imena so bila drugačna: tam bosanski muslimani, tu slovenski begunci in njihova vojska, tam nizozemske plave čelade, tu britanski 5. korpus; tam mednarodno varovani kraj Srebrenica, tu vetrinjsko taborišče pod varstvom azila, ki so ga Slovincem dali Britanci. In kakor je Mladič lagal Bošnjakom, da se jim ne bo nič zgodilo in da naj bodo mirni, tako so britanski oficirji lagali častnikom slovenske domobranske vojske, da se jim ne bo nič zgodilo in da gredo v Italijo; in kakor je nizozemski poveljnik Karremans po dogodku pil slivovko z Mladičem, tako so britanski oficirji prej in pozneje drugovali z vojaškimi in političnimi častniki slovenske in jugoslovske komunistične vojske. Pri vsej podobnosti je bila le ena razlika: v Srebrenici je bilo pokončanih 7.000 do 8.000 ljudi, Britanci pa so poslali v smrt, po njihovih izračunih, 11.850 Slovencev, vo-

jakov in nevojakov. Če je od teh ostalo živih 850, je bilo slovenskih žrtev 11.000. To pa je vseeno več kot v Srebrenici, čeprav se tudi danes ponovno govori o Srebrenici kot največjem zločinu po drugi svetovni vojni. Tako dobro se je Britancem in slovenskim komunističnim partizanom posrečilo skriti naravo in obseg genocida, ki so ga eni omogočili in drugi uresničili.

Tako je svet prepleten in tako je podoben veliki in napeti tragiški drami, da je Vetrinj, njegov ljudi in njegova zgodovina, še na neki drug čuden, a resničen način povezan s Srebrenico. Oba kraja, Vetrinj in Srebrenica, sta namreč na koncu, eden kratkega in drugi dolgega razvoja, ki se je začel v Beogradu 27. marca 1941. Tedaj je britanski ministrski predsednik gospod Winston Churchill ob nekimi dogodkih vzklknil, da so „jugoslovanski narodi spet našli svojo dušo“. A niso minila tri leta, ko je z raznimi prikritimi pogodbami dosegel, da je tako najdena duša prišla v roke njenih največjih sovražnikov. Ti so nato v prostoru, ki so ga ustvarili, dušo pol stoletja izučevali v svojih umetnostih in manirah in jo - že prej pohujšano po tistih varljivih pogodbah in spoznanju, da je vrhovno pravilo sveta dokončno in za zmerom cinizem - tako predelali in spremenili, da so čez nekaj desetletij njeni novi nosilci mogli uprizoriti genocid nad muslimani v Srebrenici.

Tu nakazane okoliščine niso nikaka bizarna kuriozitet, ampak kažejo na resnično vlogo neke tuje roke, ki je z enim posegom poslala neki jugoslovanski narod na pot strašljive metamorfoze, z drugim pa poslala 11.000 Slovencev v smrt - ne iz sovraštva, ampak iz površne in objestne

Nad. na 4. str.

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V soboto, 12. junija, je bil na Naši domačiji v San Justu **dan za srednješolce 2. letnika**.

V ponedeljek, 17. junija je bil na Naši domačiji v San Justu **dan za srednješolce 3. letnika**.

Isti dan je bil v Našem domu v San Justu **medkrajevni turnir v odbojki**.

V četrtek, 20. junija je imela **sanmartinska Zveza žena mati svoj redni sestanek**. Vodila ga je predsednica **Ančka Podražaj**, govorila sta **Mirjanka in lic. Vladko Voršič** o vojnem času v Prekmurju in na Štajerskem.

V soboto, 22. junija smo proslavili **praznik slovenske državnosti** v Slovenski hiši. Pričel se je s sv. mašo, ki jo je daroval delegat prelat **dr. Jure Rode**. V veliki dvorani je bila akademija z naslovom „Slovenija, tvoj je - vstajenja dan“. Slavnostni govornik je bil **dr. Andrej Fink**, Slovenske pesmi je izvajal Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom **prof. Lučke Marinček Kastelic**. Isti zbor je pel tudi med mašo. Dvorana je bila okrašena s slikami slovenskih slikarjev, razstavo je koordinirala **Andrejka Dolinar Hrovat**, vso prireditev je pripravil **inž. Bogdan Magister**.

Isto soboto je bil v Naši domačiji v San Justu **dan za srednješolce**.

V nedeljo, 23. junija so bile po sv. maši **krajevne domobranske spominske svečanosti** in sicer v San Justu, v Slomškovem domu, na Pristavi in v Carapachayu.

Isto nedeljo je imelo v Našem domu v San Justu **Društvo upokojencev skupno kosilo**.

V torek, 25. junija je **veleposlaništvo Republike Slovenije** priredilo sprejem ob praznovanju obletnice slovenske samostojnosti. Udeležili so se ga predstavniki naše skupnosti s predsednikom **ZS Tonetom Mizeritom** na čelu.

V soboto, 29. junija je imelo **zavetišče Rožmanov dom** svoj redni občini zbor in sicer v Slovenski hiši.

Isto soboto zvečer in prav tako v Slovenski hiši je bila **poslovilna večerja nogometne ekipe Zedinjene Slovenije**, ki bo odpotovala v Slovenijo na Slovensko izseljenko svetovno prvenstvo.

V nedeljo, 30. junija je bila v cerkvi Marije Pomagaj **ura duhovnosti**.

Isto nedeljo je bila v Našem domu v San Justu vsakoletna **tombola**.

Prav tako isto nedeljo je bil v Slovenskem domu v San Martinu **polfinal Medkrajevnega turnirja v odbojki**.

D-ova za tiskovni referat ZS

Usodna bolezen predsednika Roosevelta

Tukajšnji dnevnik La Nación je pred dnevi objavil članek, ki je bil povzet po „The Sunday Times“, Los Angeles, o boleznih predsednika Združenih držav Amerike Franklina Roosevelta ob koncu druge svetovne vojne leta 1945.

Psihiater dr. Alen Salerian, ki je zdravil predsednika, zatrjuje v svojih spominih, da je bila bolezen depresije tisti čas kriva, da so bile izročene Stalinu vse vzhodnoevropske države na nesrečni konferenci treh velikih, Roosevelta, Churchilla in Stalina, v Jalti na Krimu v začetku meseca februarja tik pred koncem vojne. Do tedaj je veljal sklep treh zaveznikov na konferenci v Teheranu z dne 30. novembra 1943, da se vzhodni del Evrope po končani vojni razdeli na tri vplivna območja, ki naj bi bila pod kontrolo Amerike, Anglije in Sovjetske zveze, kjer pa naj bi v casih nestalnosti in obnove osvobojenih držav skupno pomagale uvajati demokratične ustanove po načelih Atlantske karte in lastni izbiri narodov.

Dr. Salerian, ki je bil tudi glavni svetovalec za psihiatrijo pri FBI, trdi zgovornarjem, da se je Roosevelt boril z boleznimi, nezadostnim krvnim obtokom in depresijo, ki je bila posledica poliomielitisa, in da

je bil pred odhodom v Jalto prepričan, da bo na bližnji konferenci rešil Vzhodno Evropo iz Stalinovih rok. Charles Bohlen, višji uradnik v Beli hiši, pa je poročal, da se je predsednik Roosevelt, preden je odšel na pot, zadržal v ovalnem salonu pol ure v popolni temi in globoki zamišljenosti. Zadržane čase je bil na bolniškem vozičku in cez dva meseca je umrl v cetrem predsedniškem obdobju.

Po sodbi dr. Saleriana, bi moral Roosevelt v takem položaju stopiti na stran in poslati na konferenco podpredsednika Harryja Trumana. Bolezen se je predsedniku na Jalti poslabšala in je bil popolnoma pasiven in nezmožen. Brez moči pa je bil tudi Churchill, ker ni imel ob strani zagovornika takratne najvišje sile. Glavno besedo je imel Stalin in je dosegel, kar mu je prišlo prav. Dosegel je teritorialne uspehe ob molčanju obeh zahodnih zaveznikov. Z lahkoto je bilo na konferenci doseženo, da je bil v Jugoslaviji priznan Antifašistični svet, ki je bil razglašen po volji komunistične partije kot vrhovna oblast. Sprejeto je bilo tudi, naj se izvaja sporazum med samozvanim maršalom Titom in dr. Ivanom Šubašičem, predsednikom kraljeve vla-

PISMA BRALCEV

Kam greš, slovenska skupnost?

V predzadnji številki tednika Svobodna Slovenija na 4. strani pod rubriko „Pisma bralcev“ lahko preberemo dve pismi, ki odkrivata sedanje stanje v zadrugi in vzajemni hranilnici SLOGA. V isti številki lahko na 3. in 5. strani odkrijemo poročilo Upravnega odbora iste Kreditne zadruge.

Čeprav sem vse prispevek vzel kot resen prispevek k reševanju nastalih nesporedov, bi se rad ustavil pri obeh pismih bralcev. V prvem bi podčrtal stavek: „...zaradi tega vprašanja se ne bo razdrla slovenska skupnost“; v drugem pa naslednji stavek: „...ali smo nadomestili slovensko poštenost z 'vivezo criollo'?...“.

Prav za prav v obeh pismih bralcev dobimo še veliko več „materiala“ za dobro izpraševanje vesti ali pa vsaj premišljevanje. Oba govorta o zaupanju, o poštenosti, pa tudi o sposobnosti, da pogledaš resnici v oči. Obema za to izrekam moje iskrene čestitke.

Vrstice pišem tik pred praznikom slovenske državnosti. Naše slovenstvo bo zares imelo vedno dobre možnosti za zlahten razvoj, če bo med nami vsemi priložnost, da si odkrito zaupamo tudi tiste stvari, ki niso najbolj prijetne, a nujno kličejo po rešitvi. Delo za edinost je tudi v Cerkvi eno najplemenitejših in tudi najtežjih poslanstev. Veselje in težo tega poslanstva čutim vsak dan kot duhovnik, razpet med dve skupnosti. V teh kratkih letih bivanja med Slovenci v Buenos Airesu pa sem že občutil vedno manj prikrito bojazen, češ da bo odkrivanje napak ogrozilo obstoj slovenske skupnosti. Moje mnenje je, da bi morali vsi, ki dan za dnem skrbijo za našo prihodnost, ne samo vzgajati, ampak tudi osebno pričevati o vrednotah, ki so nam tako svete.

Dejstvo, da sem rojen v Sloveniji, mi v tem trenutku pomeni določeno prednost. Prednost v tem, da ne sanjam o nemogočem, ampak da se spopadam z resničnostjo. Včasih malo preveč samozavestno poudarjamo, da slovenska skupnost temelji na krščanskih vrednotah. Če hočemo to dokazati, nas morajo te iste vrednote tudi zavezoovati pri našem dejavnem delovanju (angažiramo) v družbi. Torej, pojdemo od začetka. Živimo v Argentini. Vsak na svoj način čuti krizo: mati, oče, stari starši, mladina, otroci, brezposelnost, bolniki... Medtem pa lahko v slovenskem katoliškem tedniku „Družina“ preberemo, da, dobesedno: „naši rojaki v buenosaireških starostnih domovih v skrajni bedi“ (prim. št 24, 16.6.2002, str. 11). Istočasno se v Slovenijo odpravljajo nogometna ekipa Zedinjene Slovenije in maturanti Srednješolskega tečaja. Slovenci v zahodni Evropi delajo nabirke, Slovenci v Argentini živijo v slabih razmerah, drugi potujejo, tretji ... pa recimo, da se znajdejo.

Nekaj je torej narobe. Predvsem logika. Nobena nabirka nam ne bi bila potrebna (še najmanj pa so v teh kriznih

de v emigraciji - kar pa je bilo le Titova zvita past - ter naj se izvoli predstavnštvo.

Andrew Johnson, profesor zgodovine na univerzi v Kaliforniji, ki je tudi pripravil študijo o boleznih Roosevelta, pa pripominja, da Churchill ni mogel razumeti, zakaj je stari in izkušeni politik in zagovornik opustil toliko stvari na konferenci v Jalti. Živčni zlom in telesna slabost sta bila glavni vzrok. Imel pa je takrat prav poljski pisatelj Zbigniew Brzezinski, ko se je izrazil o uspehu konference na Jalti. Sovjetska zveza je dosegla, kar je želela, Združene države Amerike so na vse pristale, Velika Britanija je to sprejela kot neizbežno, drugi narodi pa sploh niso bili vprašani za mnenje.

Različni zgodovinarji tudi zatrjujejo, da so vojaške pozicije ameriške, britanske in sovjetske vojske začrtale takratne meje železne zaves. Profesor David Walner, ki je vodja arhiva Franklina D. Roosevelta, je pa prepričan, da je tej razmejitvi pripomogla bolezen in smrt predsednika Roosevelta pred koncem vojne.

I.Ž.

časih razumljiva potovanja), če bi znali uporabljati jasne in čiste račune na vseh področjih našega javnega in zasebnega življenja.

Lani je revija „Viva“, ki vsako nedeljo izhaja kot priloga dnevnika Clarín, prinesla poročilo o osnovnošolcih neke šole v provinci Chubut, ki so svoje prispevke za končni izlet namenili za najpotrebnejše. Naj nas ta zgled vzpodbudi, da bo med nami več solidarnosti in vedno manj politiziranja ter mahanja z namišljeno narodno zavestjo, ki nima s pravim slovenstvom nič opraviti. Sami moramo rešiti nastalo krizo!

Slovenski skupnosti predlagam, da bi v bližnji prihodnosti poskrbela za resnicoljuben pogled v svojo notranost in tako preverila svoj spomin, zavest in načrt: na političnem, kulturnem, verskem in socialnem področju. Morda bi nam prišel prav kakšen npr. plenarni zbor, kakršnega je pred kratkim doživela Cerkev na Slovenskem. Tako bi se dotaknili vseh vročih tem. Iz trenutne depresije nas lahko reši, ob Božjem blagoslovu, le pogumno soočenje z Resnico. Kar velja za našo Argentino, velja tudi za SLOGO. To, kar se vidi, je le del ledene gore. Večji del še vedno ostaja skrit pod vodno gladino (ali še bolj po domače: ne gre zgolj za ekonomsko krizo, ampak za krizo vrednot).

Ker je glavna tema naših razprav SLOGA, mi dovolite, da Vam povem še nekaj iz preteklega zgodovinskega prestolnice: V Ljubljani je do leta 1991 obstajala kinodvorana z istim imenom, kakršnega nosi hranilnica in vzajemna posojilnica. Ker so tam predvajali filme z zelo vprašljivo vsebino, je v demokraciji kinodvorana spremenila ime in svojo ponudbo. Dovolj zgovoren primer. Sloga je Sloga, ali pa je enostavno ni.

Slovenski politik Edvard Kocbek, ki še vedno deli duhove (in ne samo v svojem „Premišljevanju o Španiji“ iz leta 1936), je poleg svoje pisateljske žilice pokazal tudi izreden smisel za poezijo. Pesem „Nekaj o jeziku“ mi je še posebno všeč. Boste videli, zakaj!

Pokaži jezik, ne skrivaj ga, iztegni ga do konca, spači se z njim in ga osmeši, kakor si dolžan. Ali pa ga skrij v goljuvata usta in ga požri, da boš mutasto sebi zvest. Ali pa ga stisni po sredini in ga prekolji in zarjaj kot zverina, da boš začel znova, s čistimi glasovi!

Pa še to: morda sta se avtorja pisem na lastno željo ali pa na odločitev uredništva odločila za anonimen podpis. Vse bralce vabim, da smo v prihodnje tudi v takšnih občutljivih zadevah iskreni in odkriti. Kar povem na skrivnem, se bo oznanjalo po strehah, pravi Kristus, in še dodaja: **NE BOJTE SE LJUDI!** Spoznajmo resnico, in ta nas bo osvobodila!

S prijateljskim pozdravom Vaš

Janez Cerar CM
Slovenska vas, Lanús

Pismo...

Nad. s 3. str.

arogance imperialnega naroda.

Ekscelenca! Vetrinj in Srebrenica imata torej veliko skupnega. A mi Vas - kakor ste morda že zaslutili - želimo s svojim pismom spomniti predvsem na velike razlike, ki obstajajo med njima. Na velike razlike med tistimi, ki so dopustili Srebrenico, in tistimi, ki so dopustili Vetrinj - s čimer nikakor nismo pripravljeni priznati, da je dopustitev v obeh primerih enako blizu vzroku.

Vloga tistih, ki so dopustili Srebrenico, je bila po sedmih letih raziskana in ocenjena, vloga tistih, ki so dopustili Vetrinj, pa še po pol stoletja ostaja v temi. Vloga Nizozemcev pri nastanku fenomena Srebrenica ni bila samo raziskana in ocenjena, ampak so bile poleg tega narejene tudi neke kretnje, ki so jih raziskave in ocene terjale - v skladu s pravnimi in moralnimi normami demokratične politike in demokratičnega občutja. Nekaj najvišjih političnih in vojaških uradnikov je odstopilo, s čimer so na tradicionalen in učinkovit način priznali, da se čutijo odgovorne za

nekaj, kar je bilo na neki način v njihovi kompetenci in se ne bi smelo zgoditi.

Britanci pa paralelnega razvoja na relaciji Vetrinj - Slovinci niso dopuščali in ga ne dopuščajo. Narejenih je bilo nekaj močnih sunkov - Vi, gospod veleposlanik, zanje veste, zato o njih ne bomo govorili - v smeri razjasnjenja stanja, a jim ni bilo dopuščeno, da bi razvili svoje stvarno in moralno sporočilo. Mislim, da ne bomo rekli preveč, če pravimo, da so bili zadušeni.

Spričo visokosti zgleda, ki sedaj prihaja s kontinenta, boste komaj mogli, da svoje vloge ne bi končno jasno zagledali. Čisto lahko, da se bodo sedaj tudi pri vas zgodili ljudje kot Vim Kok, Jan Pronk, Frank de Gave, Ad van Baal in napolnili praznino, ki zija za Tolstoyem, Nicolsonom, Corsellisom. Ne mislite, da ne vemo, kakšne zasluge imate za svobodo Evrope! Pravijo tudi, da je bil na vetrinjskem polju narejen edini zločin britanske vojske v drugi svetovni vojni. To se sliši kot poklon, a nam malo pomaga. Naše vprašanje je namreč: Zakaj ste izbrali prav nas? Zakaj prav nas?

Nova Slovenska zaveza dr. Tine Velikonja

JEZIKOVNI KOTIČEK

Akustična kitara

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Bachov absolutizem

Ko je po uničenju revolucije cesar spet uvedel v Avstriji absolutizem, je ta dobil ime po glavnem (notranjem) ministru Bachov absolutizem. Razen kmečke odveze so bile odpravljene skoraj vse svoboščine, ki so jih Slovenci dobili v letu 1848. Vpeljana je bila spet cenzura, ki je strogo pazila, da v tisk ni prišlo nič naprednega. Kazenski zakon je poostril kazen za „politične zločince“ in žalitve veličanstva. Obnovil je tudi telesne kazni.

Bach se je zavzemal za svobodno trgovino v državi in za gradnjo železnice. Tako se je naglo večala tudi trgovina v slovenskih deželah. Pač pa je politično delovanje zamrlo, saj časopisi niso smeli poročati o političnih vprašanjih. Vsa politična društva so bila prepovedana. Slovenščina je izgubila iz uradnih izjav. Volilce so razdelili na tri razrede glede na plačevanje davkov. Najmanj volilcev je bilo seveda v prvem, največ pa v tretjem, najrevnejšem, a vsi so volili isto število občinskih odbornikov. Bach je tudi skušal dobiti na svojo stran Cerkev,

zato je sklenil z njo 1855 konkordat, ki je med drugim podredil šolstvo duhovščini, kar je - zanimivo - vplivalo ugodno na razvoj našega šolstva, kajti duhovniki so bili skoraj edini slovenski izobraženci. Poskušali so uveljaviti načrt, naj se učni jezik krije v ljudskih šolah z jezikom verskega pouka v cerkvah.

Tako je bilo npr. na Koroškem leta 1858 po učnem jeziku 216 nemških, 15 slovenskih in 67 dvojezičnih šol. A razmere glede slovenskega šolstva so se poslabšale, ko je država spet prevzela nadzorstvo nad šolami leta 1869.

Glavno oporo je absolutizem našel v vojaščini, uradništvu in Cerkvi. Velike zasluge pa si je pridobil Bach za izgraditev moderne državne uprave, ki je bila do konca avstrijske monarchije najmočnejši steber države.

Splošno nezadovoljstvo, tako med slovenskim kot med nemškim meščanstvom, ki tudi ni imelo političnih pravic, državnih dolgov in končno poraz v Italiji l. 1859 so slednjič omajali absolutizem in vrgli Bacha.

ESLOVENIA, MI TIERRA

La rebelión de Tolmin

La última rebelión importante contra el poder económico tuvo lugar en la región de Tolmin en 1713. Hubo gente de alrededor de 720 comarcas y duró dos meses.

El estado había gravado con nuevos impuestos la carne y los vinos. Por si esto fuera poco, la región sufrió malas cosechas y pestes. El recaudador de impuestos, un tal Bandeu, trató de embolsar impuestos atrasados, pero cuando el 27 de marzo de 1713 detuvo a algunos campesinos morosos y les confiscó sus mercancías, alrededor de 500 habitantes de Tolmin marcharon a Gorica para liberarlos. El gobernador de la región Coronini no pudo disuadirlos. Su lugarteniente los dispersó y detuvo a 25 de ellos, encerrándolos en el castillo. Entretanto llegaron a Gorica 5.000 campesinos que le exigieron al lugarteniente que liberara a los detenidos.

Finalmente se llegó a un acuerdo: los detenidos fueron liberados, las protestas contra Bandeu serían estudiadas y los impuestos serían los que fijaban los decretos imperiales. De regreso a sus casas, los rebeldes demolieron una propiedad feudal y una aduana en Kobarid.

Después de unas semanas de tranquilidad estalló una nueva rebelión desde Kanal a Trst. A los campesinos se les unieron los mineros de Idrija y los hacheros que trabajaban para el emperador. Su líder, Gregor Kobal, había manifestado que el emperador sólo era un sirviente de ellos y que la verdadera rebelión estaba dándose en esos momentos.

En Rihenberg alrededor de 3.000 personas eligieron como jefe de una cooperativa de campesinos a France Križman.

En Komen, Devin, Rihenberg in Švarcenek los súbditos exigieron la entrega de los libros que fijaban los impuestos (urbarji) y atacaron los castillos.

En el mes de julio llegó el ejército imperial desde Kranjska. Los cabecillas de los campesinos insurrectos fueron descubiertos y castigados: 11 con la pena de muerte y 150 fueron multados.

Los líderes Miklavčič, Kragulj, Munič, Kobal y otros fueron ahorcados. Los demás fueron liberados paulatinamente, pero los habitantes de la región de Tolmin vieron limitados algunos de sus derechos, destituyeron a sus intendentes, expulsaron a los sacerdotes que los habían apoyado y todos fueron sancionados con severas multas.

Acercas de esta rebelión habló Ivan Pregelj en su novela Tolminci.

Šumniki v avstrijskih dokumentih

Avstrijsko notranje ministrstvo je slovensko stranko na avstrijskem Koroškem Enotna lista (EL) obvestilo, da bo v prihodnje mogoče pravilno zapisati šumnike č, š in ž na avstrijskih osebnih dokumentih in potnih listih. EL je namreč januarja letos ostro protestirala proti pomanjkljivemu zapisovanju šumnikov in sičnikov na uradnih dokumentih.

PO SVETU

PREMIER - OBVEŠČEVALEC

Na Madžarskem so obtožbe, da je premier Peter Medgyessy v času komunizma delal za obveščevalno službo, sprožile koalicijsko partnerka socialistov (MSZP), Zveza svobodnih demokratov (SZDSZ), je namreč zato Medgyessyju odrekla zaupanje. Kriza se je razrešila, saj je premier v parlamentu priznal, da je v času komunističnega režima opravljal protiobveščevalne naloge na finančnem ministrstvu, v parlament vložil novelo zakona o popolnem razkritju vseh dokumentov obveščevalne

službe. Zatem pa so svobodni demokrati povedali, da še naprej podpirajo premiera.

POTRES V IRANU

Severozahod Iran je prizadel potres z močjo 6,3 stopnje po Richterjevi lestvici, ki je zahteval več kot 500 življenj. Ranjenih je bilo več kot 2000 ljudi, približno 12.000 pa jih je ostalo brez strehe nad glavo. Središče potresa je bilo v kraju Bujn-Zahra na območju pokrajine Kazvin, 130 kilometrov severozahodno od Teherana, kjer je po besedah predstavnika Rdečega polmeseca tudi največ mrtvih.

SLOVENCİ IN ŠPORT

PISNIKOVA DO POLFINALE

Teniška igralka Tina Pisnik je v nizozemskem Hertogenboschu na WTA turnirju z nagradnim skladom 170.000 ameriških dolarjev svoj nastop končala v polfinalu. Potem ko je dan poprej slavila proti prvi nosilki turnirja Belgijki Kim Clijsters, je bila tokrat od nje boljša četrta nosilka Rusinja Elena Dementijeva.

KONEC NOGOMETA - NAJ ŽIVI NOGOMOET!

Slovenija bo prvo kvalifikacijsko tekmo za nastop na evropskem prvenstvu leta 2004 odigrala 7. septembra v Ljubljani. Nasprotnik Slovenije takrat bo Malta.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENSKA FANTOVSKA ZVEZA
priredi 13. julija v dvorani zavoda La Salle

Sherif - Župančičevo
KONEC POTI
drama v treh dejanjih
Režija Kralj - Hribovšek
Scenerija Smole

Čisti dobiček je namenjen za nakup telovadnega orodja

VREDNOTE

Izšla je letošnja zadnja številka Vrednot, revije za znanost, umetnost in kritiko.

V času, ko je doma v Sloveniji vsako katoliško kulturno delo onemogočeno, nadaljujejo Vrednote delo, ki so ga prej vršili Bogoslovni vestnik, Čas in Dom in svet. Naj navedemo vsebino po posameznih panogah. Načelne važnosti je predavanje, ki ga je govoril ob 50-letnici akademskega starešinstva dr. Alojzij Odar „Slovenski katoličani in znanost“. Iz teološke stroke je dr. Josipa Turka „Theses Humani generis“ in Odarjeva „Pravne novosti“ s področja cerkvenega prava. V zgodovino Cerkve na Slovenskem posega dr. Jakličeva razprava „Sv. Klemen Hofbauer in njegov vpliv na Barago.“ Pravna in družbena veda sta zastopani s objavami dr. Ahčina „Socialna pravičnost“ in Finka „Načelo zakonitosti v kazenski politiki FLRJ“ in „Pravni pomen kazenskega pozitivizma“. Izmed umetnostnih znanosti je treba najprej omeniti obširno razpravo Osana „Musica perennis“. V literarno zgodovino spadata članka Antona Kacina „Slovstveno delo Slovencev pod Italijo“ in Jevnikarja „Jurčičeva dijaška leta“.

Pod poglavjem Kritika spadajo Geržiničevi oceni Kalinove Črne maše in Turnškovne Države med gorami, pa moji prispevki o Slovenstvu v likovni umetnosti, Bari Remec in Francetu Ahčinu. Komarjev spis „Filozofija in praksa“ tudi gre v kritike naših nazorov.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča: v petek, 28 junija je bila rojena Erika Marija Pregelj, hčerka Karla in Monike Svetlin. Srečnim staršem iskreno čestitamo!

Krst: V nedeljo 30. junija je bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Martina Koželnik, hčerka Janka in Monike Vitrih. Botra sta bila Miha Koželnik in Marjana Vitrih. Krstil je Daniel Vrečar SDB. Srečni družini tople čestitke!

Smrti: V Kanadi je umrla Francka Mehle, sestra Mimi Martinčičeve, v Ramos Mejía pa Jože Grabnar (63). Naj počivata v miru!

OBIŠČITE SPLETNO STRAN www.slo.org.ar

Revija prinaša več pisem z vsega sveta in avtografijo rajnega dr. Turka.

Z leposlovno prozo so zastopani Beličič, Krivec, Kociper, Bine Šulinov, s poezijo Beličič, Borut, Budnik, Debeljak, Igor, Kalin, Rakovec, Srebrnič, Valiant, Volana in Vodeb. Reproducirano je dvajset slik in kipov Ahčina, Goršeta in Bare Remec.

MM

Svobodna Slovenija, št. 24; 3. julija 1952

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Antonio Mizerit / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefax: (54-11) 4636-0841/2421 / 4674-5125 / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar

Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / Za Društvo Zedinjena Slovenija: Tone Mizerit / V tej številki so sodelovali še: Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marko Kremžar, Vinko Rode, Tine Velikonja, Luka Skale, Pavlina Dobovšek, Ivan Žnidar, Janez Cerar, STA.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 65, pri pošiljanju po pošti pa \$ 80 (za člane ZS poseben popust); obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični cenii.
 Tel. 02944-441814. E-mail: ilirka@bariloche.com.ar

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
LETALNI TUR
 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI
DOBOVSEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar
dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfnat.com.ar
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvjetniki - poneдельник, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.
dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

FOTOGRAF
Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO
Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Cena največ šestih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec -4 številki- \$ 12.-

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
2. julija 2002
1 EURO 226,35 SIT
1 U\$S dolar 228,73 SIT

Nedelja, 7. julija Slovenska hiša

ALOJZIJEVA PROSLAVA slovenskih šolskih otrok

Ob 16. v cerkvi sv. maša za žive in pokojne katehete
 Po sv. maši pred spomenikom poklon in hvaležen spomin žrtvam vojne in revolucije.

Nato v dvorani igra: **Hans Christian Andersen:**

GRDI RAČEK

v izvedbi Slomškove šole - režija Andrejka Vombergar Štrfiček

Vstopnina: odrasli \$ 3.-, otroci \$ 1.-

Vabi šolski odsek Zedinjene Slovenije

POZNAŠ KLJUČ FINALOV ZA MTO?
www.sdo-sfz.com.ar

MOŽNOSTI PLAČEVANJA

Članarino Zedinjene Slovenije in naročnino Svobodne Slovenije lahko poravnate:

V INOZEMSTVU:

- po pošti z **bančnim čekom** na ime Antonio Mizerit (prosimo, da ne pošiljate osebnih čekov).

V ARGENTINI:

- v **društveni pisarni v Slovenski hiši** (v pesih, pataconih, lecopih ali čekih na ime Eslovenia Libre);

- po **poverjenikih**;

- **naložba v Banco de Galicia:**

- po omrežjih Banelco ali Link;

- po Internetu-Home Banking.

Za transference boste rabili naslednje podatke: Titular de la cuenta: Matias Cec; DNI: 25537990; número de caja de ahorro en pesos: 4899965-1/037-6; CBU (clave bancaria uniforme) 00700375-30004899965160. Ko naredite transference, prosim, sporočite nam po telefonu ali pošti.

Za vso podporo že vnaprej Bog povrni!

Uprava Svobodne Slovenije

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

NAŠ DOM SAN JUSTO

VABITA NA

SLAVNOSTNI KONCERT

BERNARDE FINK-INZKO, letošnje nagrajenke Prešernovega sklada,
mezzosopranistke VERONIKE FINK-MENVIELLE
in bas-baritonista MARKA FINKA
ob klavirski spremljavi prof. IVANA VOMBERGARJA.

Izvajali bodo operne arije, argentinske in slovenske samospeve,

V SOBOTO, 13. JULIJA OB 20,30. URI V DVORANI NAŠEGA DOMA SAN JUSTO.

Popis prebivalstva v Sloveniji

Po prvih podatkih popisa 2002, ki ga je statistični urad izvajal med 1. in 15. aprilom, je bilo v Sloveniji 1.948.250 prebivalcev, 688.733 gospodinjstev in 775.131 stanovanj. Kot prebivalci Slovenije tokrat niso šteti tisti državljani RS, ki že vsaj eno leto prebivajo v tujini, ne glede na to, da imajo v Sloveniji še vedno prijavljeno stalno prebivališče.

Po preračunu podatkov popisa 1991 po novi definiciji se je število prebivalcev v zadnjih 11 letih povečalo za 34.895 oziroma za 1,8 odstotka. Prvi podatki temeljijo na vzorčni obdelavi 20 odstotkov vprašalnikov. Končni rezultati bodo znani aprila prihodnje leto.

Ker je imela Slovenija v medpopisnem obdobju negativni naravni prirast, saj je umrlo približno 1500 prebivalcev več kot se jih je rodilo, je večje število prebivalcev posledica priseljevanja državljanov RS iz tujine, prisilnih migracij v Slovenijo z območij nekdanje Jugoslavije, sodobne ekonomske migracije in legalizacija prebivanja tistih državljanov nekdanje Jugoslavije, ki v Sloveniji ob njeni osamosvojitvi niso imeli registriranega stalnega prebivališča. Spolna struktura prebivalstva se ni spremenila (48,5 odstotka moških in 51,5 odstotka žensk).

Število gospodinjstev se je glede na leto 1991 povečalo za 48.578 (oziroma za 7,6 odstotka), povprečno število članov gospodinjstva pa je 2,8 (pred 11 leti 3,1).

Povečanje števila gospodinjstev za 7,6 odstotka in s tem povezano zmanjševanje povprečnega števila članov gospodinjstva je najpomembnejši demografski proces v Sloveniji po njeni osamosvojitvi. Medtem ko se je po drugi svetovni vojni v obdobju med dvema popisoma povprečno število članov gospodinjstva zmanjševalo le za desetinko (razen med leti 1971 in 1981, ko je bilo zmanjšanje za dve desetinki), ima tokrat povprečno gospodinjstvo kar za tri desetinke manj članov kot pred desetimi leti. Zmanjševanje povprečnega števila članov gospodinjstva je značilno za celo Slovenijo, saj imajo samo še tri regije (Pomurska, Spodnjeposavska in Jugovzhodna Slovenija) povprečno tri člane. Najpomembnejši vzroki za nizko povprečno število članov gospodinjstva so vedno večje število družin z enim otrokom oziroma brez otrok, pojavljanje mladih enočlanskih gospodinjstev, ki so značilna tudi za Evropo, večanje števila ostarelih gospodinjstev in vedno manjše število tradicionalnih gospodinjstev s tremi generacijami članov, ki so bila značilna za ruralna okolja.

OBVESTILA

SREDA, 3. julija:

Pri Zvezah slovenske mater in žena pogovor s Tinotom Debeljakom o političnem stanju v Sloveniji pred volitvami v Slov. hiši ob 16.

SOBOTA, 6. julija:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. v Slov. hiši. **Mladinsko srečanje** s Tinotom Prešernom ob 19.15 uri v mali dvorani Slovenske hiše.

NEDELJA, 7. julija:

Proslava šolskih otrok v čast sv. Alojziju.

TOREK, 9. julija:

MTO. Finale v Našem domu San Justo od 11. ure dalje.

SOBOTA, 13. julija:

V San Justu v okviru Našega doma in SKA koncert Bernarde, Veronike in Marka Finka, pri klavirju Ivan Vombergar, ob 20.30.

NEDELJA, 14. julija:

V Slovenskem domu v San Martinu Mladinski dan.

SOBOTA, 20. julija:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. v Slov. hiši.

NEDELJA, 21. julija:

Srečanje molilk živega rožnega venca

NEDELJA, 4. avgusta:

50. Obletnica Hladnikovega doma v Slovenski vasi.

ZA SMEH

Potnik se vozi v železniškem vagonu z lepo, mlado gospodično. Strašno bi rad kadil, pa si ne upa, ker ne ve, ali bo gospodični to všeč. Končno se opogumi, odpre cigaretno in reče gospodični: „Gospodična, saj dovolite.“

„O, prosim,“ odgovori ta in mu vzame zadnjo cigareto.

...

„Gospod, pazite, da ne izgubite hlač.“

„Zakaj pa?“

„Ker ste vrgli v puščico dva gumba.“

Slovinci zahtevajo dvojezične napise v 394 krajih

Obe osrednji organizaciji Slovencev na avstrijskem Koroškem, Zveza slovenskih organizacij (ZSO) in Narodni svet koroških Slovencev (NSKS), sta 21. junija v Celovcu predstavili skupni slovenski predlog za uresničitev razsodbe avstrijskega ustavnega sodišča o dvojezični topografiji. Po tem predlogu naj bi bili na avstrijskem Koroškem v celoti dvojezični krajevni napisi postavljeni v 394 krajih. Delovna skupina je izhajala iz podatkov popisa prebivalstva iz leta 1971, z upoštevanjem prejšnjih in kasnejših popisov, vključila pa je tiste kraje, kjer je delež slovenskogovorečega prebivalstva presegal deset odstotkov.

Predsednik NSKS Bernard Sadovnik je avstrijsko zvezno in koroško deželno vladno pozval k razumnosti. „Trebajo je preprečiti nevarnost, ki bi grozila državi ob neupoštevanju razsodbe

ustavnega sodišča,“ je poudaril Sadovnik. Referenta avstrijskih Zelenih za manjšinska vprašanja Terezija Stoits je v izjavi za javnost izpostavila, da „razen slovenske narodne skupnosti pol leta po objavi razsodbe ustavnega sodišča o dvojezični topografiji doslej še noben ni predstavil konkretnih predlogov za uresničitev razsodbe“. Stoits-eva je zato pozvala avstrijskega zveznega kanclerja Wolfganga Schuessla, da uresniči slovenski predlog in se zavzame za pravno državo in manjšinske pravice.

Predsednik svobodnjaške stranke (FPOe) na avstrijskem Koroškem Martin Strutz je slovenski predlog zavrnil kot „popolnoma nesprejemljiv“ in zatrnil, da „na tej osnovi nadaljevanje pogajanj ni več mogoče“. Za FPOe postavitev dvojezičnih krajevnih napisov v 394 krajih „nikdar in nikoli“ ne more priti v poštev. Kdor želi tako rešitev, jo mora uresničiti brez najmočnejše stranke na Koroškem, je še dejal Strutz.

V GORICI SO SPREMEMBE

Novi goriški župan Vittorio Brancati, za katerega so na nedavnih upravnih volitvah združeno volili domala vsi slovenski volilci, je na goriškem županstvu predstavil svojo občinsko vlado. Za podžupana je Brancati imenoval Alessandra Bona, ki je bil doslej odbornik na goriški pokrajini, ta položaj pa bo prevzel častnikar Marko Marinčič. Tako je predsednik goriške pokrajine Giorgio Brandolin izpolnil obljubo, da bodo imeli tudi pripadniki slovenske manjšine svojega odbornika v pokrajini.

Stranka Slovencev v Italiji Slovenska skupnost pa je sporočila, da so v soglasju s štandresko vaško skupnostjo začasno zamrzili zbiranje podpisov za pripravo referenduma o zaščiti Jeremitišča. Župan Brancati je namreč prvemu predlagatelju referendumu Božidarju Tabaju zagotovil, da bo pregledal načrte razširitve tovarnega postajališča, da se najde primerno rešitev za obe strani. V Jeremitišču

je dosedanja desničarska-neofašistična goriška občinska uprava hotela dograditi sicer že obstoječe tovarno postajališče za tovornjake na italijansko-slovenski državni meji pri mejnem prehodu Vrtojba-Štandrež. Jeremitiščarji pa so se upirali, saj je načrt povečanja zaradi novih mednarodnih političnih korakov nepotreben in ga je potrebno nanovo preučiti, predvsem pa sprejeti takšne sklepe, da se prebivalcem nasilno ne odvzame ne zemlje ne domačij.

ODLIKOVANJE MARINKI INZKO

Avstrijski minister za izobrazbo je Marinki Inzko podelil časten naslov profesorice za njene zasluge na kulturnem, prosvetnem in vzgojnem področju. Predvsem se njeno delo pozna v kulturnih društvih, pri slovenskem koroškem tisku in še posebej pri skrbi za Goršetovalo galerijo v Svečah.